

Kulturförsvaret

KONST OCH KULTUR - EN FÖRUTSÄTTNING FÖR DET GODA SAMHÄLLET

Verksamhetsberättelse 2025

Kulturförsvarets syfte och mål

Kulturförsvaret är en progressiv, religiöst och partipolitiskt obunden förening som värnar konstens och kulturens plats och oberoende. Föreningen arbetar för yttrandefrihet, demokratiska samtal, och folkbildning genom opinionsbildning och möten mellan konst, kultur, vetenskap, politik, utbildning och forskning.

Styrelse

Ordförande

Ulla Berg Svedin

Vice ordförande /sekreterare

Christer Nilson t.o.m. 21 september

Marika Andersson fr. o. m 22 september

Kassör/Kommunikationsansvarig Lars Berg

Lekmannarevisor

Ida Ivarsson

Auktoriserad revisor

Christer Abrahamsson Cavisa AB

Valberedning

Gunnar Bergdahl

Maria Zennström

Utifrån samarbetet med Sensus bildningsförbund bildades två studiecirklar **Arrangörgruppen**, under ledning av Christer Nilson, med uppdrag att diskutera fram förslag till innehåll i publika.

I gruppen ingick Christer Nilson, Ove Sernhede, Anne Svanholm, Henry Asher,

Brita Papini och Hanna Körm Schütz, under Christers ledighet även Marika Andersson.

Mediegruppen, under ledning av Lars Berg, med uppdrag att utveckla kommunikation via internet. Gruppen tog fram flera idéer kring detta. Kulturförsvaret TV, Kulturförsvaret Kulturdebatt och, inte minst, den framgångsrika "Gunnars Hörna" där journalisten och författaren Gunnar Bergdahl återkommande publicerar aktuella artiklar. I gruppen ingick Lars Berg, Gunnar Bergdahl och Ulla Berg Svedin.

Föreningen har under året arbetat utifrån den verksamhetsplan som antogs vid årsmötet 7 april 2025.

Där sattes rubriken *"Konstens och kulturens betydelse för demokratin och demokratin betydelse för konsten och kulturen."*

Med målet att fram till valet i september 2026 lägga fokus på att få in konsten, kulturen, folkbildningen samt fri press och media i debatten.

Att vårt område befinner sig i ett ännu mer ansträngt läge nu än vid förra årsmötet gör att vi hållit fast vid målet.

Kulturminister Parisa Liljestrand har tydligt deklarerat att utifrån hennes och regeringens sätt att se så finns ingen anledning att prioritera konst, kultur, folkbildning och inte heller fri press och media. Trots att vi lever med en budget där konsten och kulturen har lägst andel på 20 år och en svensk journalist har suttit fängslad av och fortsatt hotas av en regim som ströks medhårs för att säkra ett NATO-medlemskap.

Styrelsen har haft 12 möten de flesta digitalt. Varav ett konstituerande möte, den 22 september, då Marika Andersson ersatte Christer Nilson som vice ordförande/sekreterare fram till nästa ordinarie årsmöte.

Strategiska rådet har kallats till möte vid två tillfällen. Varav ett där även medlemmar kallade att ansluta. Båda ställdes in p.g.a. för få anmälda. Under 2025 meddelade flera medlemmar i Strategiska rådet att de inte längre hade möjlighet att delta i arbetet. Beroende på att de i sina ordinarie arbeten/uppdrag har alltför mycket att göra. Något som är fullt förståeligt, men naturligtvis är en förlust för Kulturförsvaret.

Årsmöte hölls i april i Sensus dåvarande lokaler.

Sture Carlsson, nestor i svenskt och göteborgskt konst- och kulturliv hedrade

oss med att ställa upp som ordförande.

Ett extrainsatt årsmöte hölls via mejl då Christer Nilson entledigades från uppgiften som vice ordförande/sekreterare av personliga skäl och, på förslag av valberedningen, ersattes av Marika Andersson.

Samarbeten

Kulturförsvaret har fortsatt att samarbeta med Sensus bildningsförbund, Öckerö bibliotek samt Vingen Folkets Hus. Vingen har dock inte haft möjlighet att arrangera något under året. Sensus har, som övriga bildningsförbund fått 30%-iga nedskärningar, flyttat till mindre lokaler och dragit ned på personal men ändå haft möjlighet att stödja Kulturförsvaret.

Kulturförsvaret blev medlemmar i Göteborgs Föreningscenter under 2025.

Medlemmar

Medlemsutveckling

Ordinarie medlemmar (som anmält intresse av att vara aktiva) 20

Stödmedlemmar 183

Facebook ca: 7 000

Kommunikation

En väsentlig del av kommunikationen med medlemmar har skett via sociala medier och hemsidan. Via hemsidan finns möjlighet att dela material.

Vi bevakar press, media och viktiga organisationers utspel kring våra frågor, samlar och publicerar det vi tror är intressant för våra följare på Facebook och LinkedIn.

Besöksstatistik

Hemsida 1 230

Poddar 4 186

Verksamhet

Onsdag 4 juni

”Kultur och barn i krig”

Ett arrangemang i samarbete med Sensus och Angereds Teater som stod för lokal och teknik, initierat och planerat av den studiecirkel inom Sensus, som bildades 2024 inom ramen för samarbetet, kallad ”Arrangörsguppen”.

Arrangemanget hade inslag av forskare, som professorn och barnläkaren Henry Ascher, andra sakkunniga som Brita Papini som arbetat för SIDA och ett stort antal artister som alla på olika sätt är och under lång tid varit, engagerade i frågor kring barn och unga och de förhållanden de lever under i krig och som flyktingar. Bland andra musikerna Kristina Issa med band, David Bäck och hans grupp World Music Culture Club, Bernt Andersson och Mirja Burlin.

Arrangemanget leddes av skådespelaren Ramtin Parvaneh.

Arrangemanget visade också på vilken betydelse som konst och kultur har för möjligheten att överleva i krig. Som exempel lyftes Frihetsteatern i Jenin på Västbanken, ett kulturhus som funnits i 20 år och betytt mycket i flyktinglägret för Palestinier där. Främst för kvinnor och barn. Teatern var bland det första som bombades av IDF efter Hamas attack och de konstnärliga ledarna fängslades.

Alla medverkande i arrangemanget arbetade ideellt, överskottet gick till Palestina-grupperna i Göteborg.

Onsdag 19 november

”Från flykting till känd författare”

Ett arrangemang i samarbete mellan Öckerö bibliotek, Kulturförsvaret och Sensus studieförbund.

Jonas Fröberg och tre av hans elever, Stanislav Mosin och Natalia Yazykova från Ukraina och Hadjer Alwan från Irak, i Författarskolan i Angered besökte Öckerö bibliotek där de mötte en publik till största delen bestående av gymnasieelever från Öckerö seglande gymnasium. En skola med elever från hela Sverige. Jonas Fröberg, skådespelare och dramatiker, är lärare på Författarskolan Kulturskolan Nordost och har drivit projektet tillsammans med pedagoger på Angeredsgymnasiet.

Han berättar att många av de elever som kommer till lektionerna är nyanlända eller elever som av olika anledningar inte knäckt lärandekoden under grundskolan. I Författarskolan har de fått chansen att utveckla sitt språk och sin röst. Jonas började under höstterminen 2024 på ett vikariat på Kulturskolan Nordost och fick då idén till Författarskolan. Han hade tidigare startat en skrivarskola för mellanstadieelever i centrala Göteborg och ville göra något liknande för gymnasieeleverna i Angered.

Jonas: ”Här är det viktigaste att komma i gång med att skriva, inte att det är språkligt korrekt. Vi börjar också tidigt med att läsa upp texter för varandra och träna på att ge positiv och konstruktiv feedback” 15 av de unga författarnas texter har valts ut till en bok som gavs ut i samarbete med ”Stories from Angered”. Den 20 maj 2025 hölls bokrelease på Atom Studios i Angered, där eleverna läste sina egna texter. Texterna rör sig kring teman som förlåtelse, krig och saknad, men också vänskap, tillit och tacksamhet.

De skriver om det som berör – och det som är deras liv. Fredag 26 september hölls ett samtal om boken på Bokmässan. Där medverkade några av de unga

författarna och Jonas Fröberg. Kulturförsvaret filmade framträdandet på Bokmässan liksom besöket på Öckerö bibliotek. Vi var också med under en lektion på Blå Stället i Angered filmade.

Alla filmerna finns på vår hemsida under "Kulturförsvaret TV".

Arrangemanget finansierades av Sensus med stöd från VGR.

Torsdag 11 december

"Samtal om konstens betydelse för demokratin"

Sensus och verksamhetschefen för Hulud kulturhus Charlotte Brorsson Trell, tog initiativ till ett samarbete med Kulturförsvaret.

Den 11 december hölls ett samtal mellan professorn och författaren Stefan Jonson och idéhistorikern, förläggaren och författaren David Karlsson lett av skådespelaren Ulla Berg Svedin i Hulud Kulturhus utanför Borås.

Samtalet utgick från Stefans bok "Den otyglade skönheten – 5 saker konsten vet om demokratin" och Davids och Mikael Löfgrens bok "Kulturpolitik – En Lathund". Där ämnen som Kulturpolitik, fantasi, kulturkrig, demokrati, fascism och vikten av kulturhus, som det vi befann oss i, diskuterades.

Publiken deltog livligt i diskussionen och uppmanades att skriva på ett stort papper i foajén utifrån rubriken: "Detta betyder mitt kulturhus för mig!"

Arrangemanget finansierades av Sensus med stöd av VGR.

Samtalet filmades och finns att se under "Kulturförsvaret TV".

Kulturförsvaret TV

Vi gick under våren ut med en inbjudan att göra **"Kulturell orosanmälan"**
Teater Trixter hörde av sig.

Vi gjorde ett besök, såg en föreställning och intervjuade Charlotte Davidsson, en av de drivande i den fria professionella teatern om de drastiska nedskärningar parat med hyreshöjningar, som drabbat dem.

Premiären av TV-satsningen kom till på vårt initiativ.

Gunilla Röör, då VD på *Norrbottenteatern* hade gått ut i press och media med att tidningen *Norrbottenskuriren* lagt ner sin kultursida och därmed finns ingen media som bevakar konst och kultur i Norrbotten. Vi tog kontakt med Gunilla som gärna medverkade i en intervju.

AIP:s chefredaktör Daniel Färm startade tillsammans med fackförbund i Skåne en ny tidning, *Skånes Folkblad*, eftersom Skåne nu domineras helt av *Bonniermedia*. Vi kontaktade honom och fick en intervju inför starten.

Samarbetsprojekt mellan två ö-kommuner, en i Kenya och en i Sverige för att implementera Barnkonventionen i skolan

Öckerö kommun avslutade 2025 ett flerårigt kommunalt partnerskap mellan Öckerö kommun och Homa Bay County i Kenya. Samarbetet har fokuserat på att stärka arbetet med barnkonventionen, särskilt barns rätt till delaktighet och inflytande.

Projektet har mestadels genomförts digitalt på grund av pandemin, men har också innefattat två besök på Öckerö av en delegation från Kenya samt ett besök i Kenya av en delegation av motsvarande funktioner inom skolan. Pedagoger, rektorer och tjänstemän från Öckerö.

Kulturförsvaret TV har gjort två intervjuer om projektet.

I del 1 med initiativtagaren Malin Fogelström som vid projektstart var verksamhetsutvecklare och nu är Verksamhetschef för Kultur & fritid Utbildnings-, kultur- och fritidsförvaltningen och Eva Knoph, Verksamhetschef för grundskolorna på Björkö, Rörö och Öckerö samt Elevhälsoschef. Båda har fungerat som projektkoordinatorer.

De berättar om bakgrunden, om vad deltagarna från Öckerö bidragit med, vad de lärt och hur man implementerat erfarenheterna i verksamheterna.

I del 2 möter vi Lilian Okath Otiena, skolledare och Nicholus Oketch Oriema, pedagog. Båda tillhör ledningen för den kenyanska delegationen. De berättar om varför de anslöt sig till projektet, vad de bidragit med och vilka lärdomar som de tar med sig i sitt arbete.

-Intressant att notera är att konst, kultur och att framträda inför publik är självklart integrerat i all undervisning i Kenya då det är kunskaper som anses viktiga för alla att ha med sig i livet. Vi får även höra hur implementeringen av Bankkonventionen satt sin prägel på undervisningen där.

-Tyvärr måste vi konstatera att enligt ICLD:S hemsida så hotas denna typ av samarbetsprojekt som båda parter i intervjuerna beskriver som mycket viktigt och lärorikt.

Kulturförsvaret kommer att följa utvecklingen med stort intresse!

Kulturförsvaret Kulturdebatt

Den 11 augusti sjösatte vi idén Kulturdebatt. Folkteaterns VD Lotta Lekvall hade skrivit en intressant artikel "Kan vi prata om konst när humanismen faller samman", utifrån en konferens hon deltagit i.

Hon erbjöd oss att publicera artikeln. Vi tog tacksamt emot den möjligheten att starta projektet. Vi har sedan dess erbjudit många att skriva. Vi väntar fortfarande på att det ska lossna inför valet då ju press och media tenderar att välja bort våra frågor då.

”Gunnars Hörna”

I januari hölls ett samtal i studiecirkeln kallad ”Mediegruppen” som ledde fram till att Gunnar Bergdahl, journalisten och författaren, som i oktober 2024 publicerat en text på Kulturförsvarets hemsida, tackade ja till att bli Kulturförsvarets regelbundna författare av texter.

Han valde att publicera sig under rubriken ”Gunnars Hörna”. Gunnar väljer sina ämnen och har en stor och intresserad läsekrets.

Det syns en tydlig uppgång i besöken på Kulturförsvarets hemsida varje gång hans texter publiceras.

Där finner Femton artiklar med titlar som:

”Vad är en människa?”

”Den svenska fascismen”

”Palestinska barn är också barn”

”Våra svenska värderingar”

”Fördjupade ögonblick av närvaro”

”Varför Kulturförsvaret?”

Kulturförsvarets podcast

Kulturförsvarets produktion av podcasts har inte prioriterats under året. Men de 81 som ligger på hemsidan lyssnas på och är, tyvärr, aktuella fortfarande då tillståndet för konst, kultur, folkbildning samt fri press och media snarare förvärrats, sedan vi inledde produktionen.

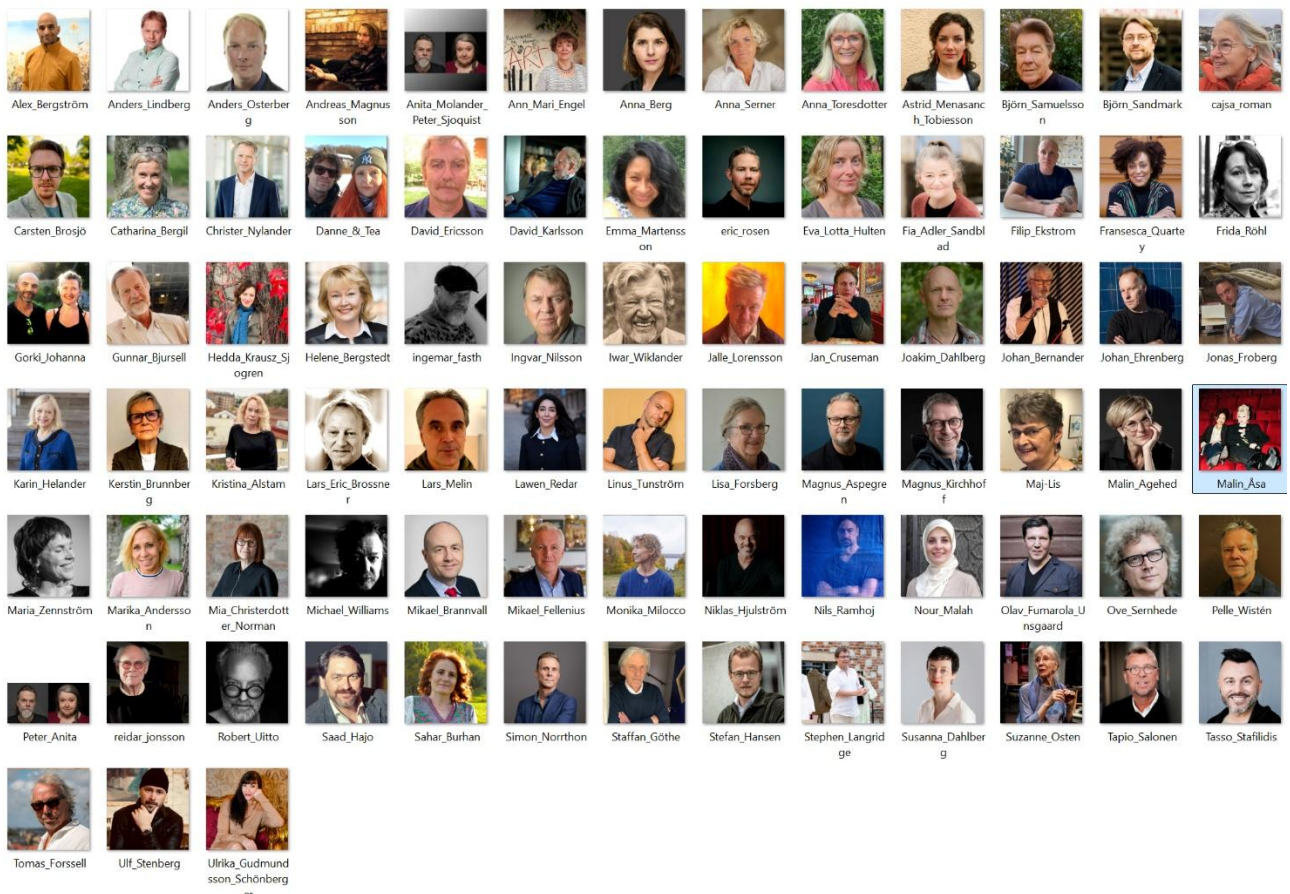
Den senast producerade presenterar Matilda Belin Larsson och Åsa Hoang. Konstnärlig ledare respektive producent för Teater Fatal, en ny fri professionell grupp. Matilda och Åsa har, trots sin ungdom, både utbildning och stor erfarenhet av konstnärligt arbete. De är båda mycket drivna och som ett resultat av det så lyckades båda få möjlighet att auskultera hos Suzanne Osten under arbetet med föreställningen "Buster Keaton på månen".

Där träffades de och kände omedelbart att de var soulmates. De bestämde sig när de möttes på Unga Klara för att bilda den fria gruppen

Teater Fatal och sätta upp Sarah Kanes drama *Psykos 448*. Alla sa: "Den är för svår, det kommer inte att gå".

Hör dem berätta om hur de tog sig an uppgiften, med referensgrupp av ungdomar, samarbete med stödgrupper för suicidprevention som Sucle Zero och Maskrosbarn. Om när de hade premiär och skrev till alla teaterchefer och inte fick några svar, utom från en, Suzanne Osten. Hon kom och vad det ledde till får ni lyssna på.

Jag kan avslöja att det gick över förväntan! Matilda och Åsa berättar om vad Suzanne betytt och vad de tar med sig från mötet med henne, "glittret" och insikten om att det är viktigt att lyssna på unga – på riktigt." Hör de berätta om varifrån de hämtar sin lust och energi och vilka drivkrafterna är. För det är inte helt lätt att starta en ny grupp i dagens kulturpolitiska landskap. Matilda och Åsa har dock förslag som skulle underlätta och en stark tro på människors vilja och lust till den gemenskap som konsten ger. De har en vision för Teater Fatals framtid som de delar med sig av och som jag hoppas blir sann. Jag känner mig stärkt av deras tro på framtiden för konsten och kulturen. Lyssna gärna på alla våra poddar! /Ulla

Påverkansarbete

Folk & Kultur 5 – 7 februari

Ordförande och medlemmen i strategiska rådet, författaren Maria Zennström presenterade Kulturförsvaret på Folk & Kultur i Eskilstuna.

1: A Maj

1: a maj bjöds ordförande in av V Mölndal som har som tradition att ha talare som inte är partiföreträdare utan kommer från andra organisationer.

Ordförande höll ett tal om vikten av konst, kultur, folkbildning samt fri press och media nu när yttrandefriheten och demokratin hotas på ett sätt som vi inte sett tidigare i Sverige som länge setts som en humanistisk stormakt.

Hon påpekade det ansvar V har att förvalta arvet då SKP, det som senare blev V, skrev det första kulturpolitiska programmet och hur man numera, på olika nivåer, tillåter att kulturbudgeten används som regulator.

V:s kulturpolitiska nätverk, konferens på ABF-huset i Stockholm.

Även V:s kulturpolitiska nätverk, som är ett medlemsnätverk för konstnärligt verksamma och engagerade inom V, bjuder in organisationer som arbetar för konsten och kulturen. Fackförbund, Ideell Kulturallians, KLYS, Kulturskolerådet med flera och Kulturförsvaret. Ordförande ombads presentera verksamheten. Det gjorde hon och tog upp de frågor som oroar, inte minst svårigheten att som en liten ideell, samhällskritisk förening få del av offentliga medel.

Ordförande och kommunikationsansvarig deltog i samtalen skapade kontakt och delade ut de nya foldrar som tagits fram inför valet.

”Kulturen dör – Slåss!”

Liksom 2024 ställde Kulturförsvaret sig även 2025 bakom initiativet ”Kulturen dör - Slåss!” Tisdagen, den 2 december, gjordes en ny aktion där initiativtagarna i arbetsgruppen ”Kulturen dör slåss” uppmanat alla som kunde att närvara under kulturutskottets debatt i Riksdagen av förslaget till kulturbudget för 2026, inför beslutet den 3 december.

Vi som inte kunde närvara uppmanades att maila ledamöterna i utskottet. Det gjorde vi. Från Kulturförsvaret framförde vi vårt krav på att öka kulturbudgeten till 1% av BNP och bifogade en länk till vår folder inför valet.

Folder

Vi har tagit fram en folder inför valet som presenterar vårt utbud på hemsidan, våra sociala medier och våra samarbetspartners. Där framgår även att vi kräver att kulturbudgeten ska höjas till 1% av BNP! Där finns utdrag ur våra stadgar § 2 där föreningens syfte och mål framgår. Vad vi lyfter inför valet. Där finns även texter som visar vad vi som land åtagit oss att erbjuda medborgarna vad gäller konst och kultur utifrån lagar och konventioner samt länk till "Bli medlem."

Audiens

I maj fick ordförande en inbjudan av Prins Frëi von Fräähsen zu Lorenzburg monark i Furstendömet Lorenzburg. Hans palats är Kronhuset i Göteborg. Han ger audiens där i sitt rum och bjuder på kaffe med macarons och intressant samtal. Det var en ära att bli inbjuden!

Prinsen är utbildad koreograf och performancekonstnär "men, säger han på sin hemsida, "en morgon vaknade jag och tänkte att det var dags att testa något nytt här i livet. Jag har alltid älskat att arbeta med människor och då var ju valet att bli Furste ganska lätt."

För mer information se vår hemsida kulturforsvaret.se

Minnesord

Lena Selander Nilson 1950 04 23 – 2025 09 19

Under året insjuknade medlemmen i Strategiska Rådet bildkonstnären och scenografen Lena Selander Nilson och efter en kort tids sjukdom avled hon den 19 september. 75 år gammal.

Hon efterlämnar maken Christer Nilson, barn, barnbarn, släkt och många kollegor och vänner.

Vi lånar Lenas egna ord om sitt konstnärskap från hennes hemsida.

"Mina målningar karaktäriseras av ett samspel mellan abstrakta element i starka färger som ställs i kontrast mot fotorealistiska skildringar. Motiven hämtar jag ofta från scener ur barndomen och resultatet är mångbottnade bilder som ska beröra och väcka betraktarens egna minnen till liv. Lager och lämningar av teaterns rum och filmens skärpa. Skikt av olika sanningar och motstridiga berättelser, en inbjudan till dialog kring dåtid, samtid och hur vi som individer har blivit de vi är idag."

En text som säger mycket om konstens betydelse i våra liv.

Lena berörde, både som person och som konstnär. Vi minns hennes konstnärskap och hennes kamp för konsten och kulturen med värme.

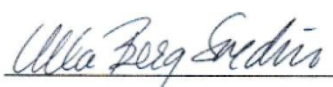
Våra tankar går till familjen och alla som stod henne nära.

Slutligen vill vi från styrelsen framföra vårt varma tack till medlemmar,
samarbetspartners, strategiskt råd, publik och alla som samarbetat med oss
under året!

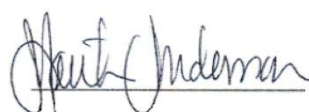
Väl mött inför valet!

Öckerö 2026 - 03 - 08

Ulla Berg Svedin
Ordförande

Marika Andersson
Vice ordförande/ Sekreterare

Lars Berg
Kassör/Kommunikationsansvarig

